

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 6. 9:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori Kelet kultúrájával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

Rendelje a következő kulturális emlékek leírásaihoz a megfelelő személyt! Írja a forráshoz kapcsolható személy nevét a pontozott vonalra! A felsoroltak közül válasszon! Két személy kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Személyek: Kheopsz, Pheidiász, Hammurapi, Salamon, Buddha, Konfuciusz

a) „Hét esztendeig épült [...] javarészt föníciai mesterek keze műve. A szent épület libanoni cédrusból, nemes ciprusfából, bronzból és szépen faragott kövekből készült. [...] A hatalmas téglalap alapú templomteret magas, erős fal határolta; e fal az egyiptomi templomok mintájára több belső udvart zárt körül, s a hívek az oszlopokkal díszített udvarokon át jutottak a belső templomba. Ennek mélyén állt a szentek szentje, itt őrizték a szövetség ládáját, a frigyládát, a törvénytekerceket.” (Román József – Marót Miklós, 1965)

.....

b) „Boro Budur [Jáva szigetén] egykor egyszerű sztupa, vagyis ereklyetartó szentély volt. [...] A szent férfiú előző életeinek kétszáznál több epizódját, s az ebből merített főbb jelenteket, valamint a vallásalapító legendás életének egyéb jelentős mozzanatait [ábrázolják a templomi falfaragványok].” (Román József – Marót Miklós, 1965)

.....

c) „[A feliratot] sztelére [kőtáblára] vésve [...] a két fő istenség, Marduk, illetve Samas templomában állították fel [Babilonban]. [...] E felirat zöme »igazságos ítéletek« gyűjteménye, tehát közel áll a mi „döntvénytár” fogalmunkhoz. Utóbbitól csupán az különbözteti meg, hogy szigorú értelemben véve nem kötelez senkit, pusztán oktató, igazságra nevelő jellegű: mintát ad az igazságos ítélezéshez.” (Komoróczy Géza, 1967)

.....

d) „Ép állapotban 146,59 méterre volt a csúcsa a földtől! Alapterülete is óriási 230 x 230 méter, hajlásszöge 51°52'. A gigászi gúla egy emberöltő alatt készült el, annak ellenére, hogy a belső elrendezés tervét kétszer is megváltoztatták.” (Kákosy László, 1998)

.....

e) Nevezze meg azt a vallást, amelyikhez az a) betűjelű forrás köthető! (1 pont)

.....

f) Fogalmazza meg, mely vallási tanra utal a b) betűjelű forrás aláhúzott része! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**2. A feladat az Oszmán Birodalom jellemzőivel kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „A hitetlenek gyermekeinek összegyűjtése azért hasznos, mert amint áttérnek az iszlámra, vallási buzgalom jelentkezik náluk, rokonaik és hozzátartozóik ellenségévé válnak. Mikor szembekerülnek az ellenséggel, mindegyik vitézségről és bátorságról tesz tanúbizonyságot.” (*Visszaemlékezés, 1606*)

a) Nevezze meg szakkifejezéssel az A) betűjelű forrásban körülírt katonákat! (1 pont)

.....

b) Karikázza be annak a két állításnak a sorszámát, amely igaz az A) betűjelű forrásban körülírt katonákra! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A fiúkat ideológiai és katonai kiképzésben részesítették.
2. A fiúkat megbízhatóságuk miatt csak az ázsiai török területekről sorozták be.
3. A szolgálatukért földbirtokokat kaptak.
4. Az összegyűjtött gyermekek megőrizték keresztény hitüket.
5. A szolgálatukért zsoldot kaptak.

B) „Jelentted, hogy Palota és Devecser nevű várakból a hitetlenek kijöttek s a tartomány kirablása végett az utakon leselkedtek, de Báli [...], a szécsényi szandzsákban [megye] 9980 akcse [török ezüstpénz] jövedelmű tímár [szolgálati birtok] birtokosa jól elbánt velük, és vitézül viselkedett.” (*Szultáni rendelet, 1565*)

c) Melyik katonai és társadalmi csoporthoz tartozott a forrásban szereplő Báli nevű katona? Nevezze meg szakkifejezéssel! (1 pont)

.....

d) Mit volt kötelező jövedelmeiből fedeznie a B) betűjelű forrásban szereplő Bálinak? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. A feladat az Aranybullához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Ügyszintén: semmiféle adót, sem szabad dénárokat nem fogunk szedetni a [birtokaik] után, sem az ő házaikba vagy falvaikba nem szállunk, hacsak nem hívnak bennünket.”

B) „A tizedet senki se tartozzék pénzben megváltani, hanem ahogy a föld hozza a bort vagy termést, úgy kell fizetni.”

C) „Ha pedig a király az országon kívül akar hadat vezetni, [...] ne tartozzanak vele menni, csak az ő pénzén, és visszatérése után rajtuk hadbírságot ne szedjen. Ha azonban az ellenség részéről jön sereg az országba, mindnyájan egyetemlegesen menni tartozzanak.”

D) „Egész megyéket vagy bármiféle méltóságokat örök tulajdonul vagy birtokképpen nem adományozunk.”

E) „Új pénzünk egy évig maradjon használatban, húsvétől húsvétig. És a dénárok olyanok legyenek, amilyenek III. Béla király idejében voltak.”

F) Ügyszintén: e négy jobbágyon kívül – tudniillik a nádor, a bán és a király és királyné udvarbírái – senki se viselhessen két méltóságot.”

(Részletek az Aranybullából)

a) Mely forrásrészletekre igazak az állítások? Írja a megfelelő forrásrészletek betűjelét a táblázatba! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Két betűjel kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	Forrásrészletek betűjelei	
A szervienseknek ad kiváltságokat / mentességeket.		
A bárók hatalmát korlátozza.		

b) Fogalmazza meg, mely okok miatt kényszerítették a királyt az E) betűjelű forrásrészletben tett ígéretre! (1 pont)

.....

c) Fogalmazza meg, mely esetben lépett életbe az Aranybulla – itt nem idézett – záradékában megfogalmazott ellenállási jog! (1 pont)

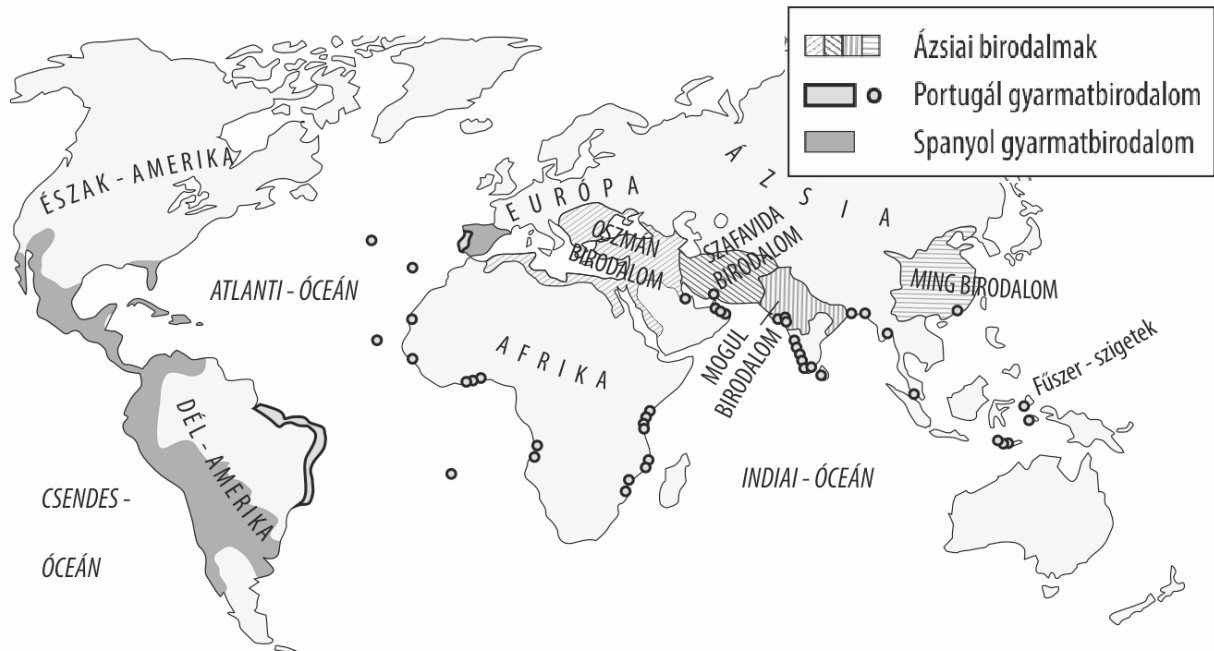
.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. A feladat a kora újkori gyarmatosításhoz kapcsolódik.

Döntse el a térkép és ismeretei segítségével az állításokról, hogy azok az amerikai gyarmatokra, az ázsiaiakra, mindkettőre vagy egyikre sem vonatkoznak! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon. (Elemenként 0,5 pont.)

Spanyol és portugál gyarmatok a 16. században

Állítások	amerikai gyarmatok	ázsiai gyarmatok	mindkettő	egyik sem
A 16. századi gyarmatosítás...				
a) célja leginkább az európai fűszerimport biztosítása volt.				
b) elsősorban nem összefüggő területek meghódítását, hanem kikötők ellenőrzését jelentette.				
c) legfőbb haszna a helyi nemesfémkincs kitermelése volt.				
d) legfőbb célja az volt, hogy exportpiacot biztosítson az európai textilipar termékeinek.				
e) nagy helyi birodalmak megsemmisítését eredményezte.				
f) folyamatát a hittérítés vágya is motiválta.				
g) egyik következménye az atlanti rabszolgakereskedelem megindulása lett.				
h) legfőbb célja az európai ipar nyersanyagszükségletének biztosítása volt.				

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Minden olyan nyilvános vallásgyakorlattal nem bíró helyen, ahol van száz nem katolikus család, s ezeknek van elegendő törvényes úton biztosított fedezetük imaházak, lelkészlakok, tanítólakások építésére, [...] legyen szabad ugyanazon nem katolikus, avagy ágostai [augzburgi] és helvét [svájci] hitvallásúaknak [és] görög szertartású nem egyesülteknek magánimaházakat oly módon felépíteni, hogy ezeknek se tornyuk, se harangjuk, se közútról nyíló bejáratuk [...] ne legyen.” (II. József türelmi rendelete, 1781)

e) Nevezze meg azt a felekezetet, amelyikre a forrásrészlet aláhúzott része vonatkozik! A táblázatban szereplő megnevezések közül válasszon! (0,5 pont)

.....

f) A társadalom nagyjából mekkora hányadára vonatkozott az idézett rendelkezés a táblázat adatai alapján? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Kevesebb, mint 10 százalékára.
2. Nagyjából 40–45 százalékára.
3. Nagyjából 50–55 százalékára.
4. Több mint 90 százalékára.

g) Fogalmazza meg az idézett forrásrészlet segítségével, miben tér el a „vallási türelem” fogalma a vallásszabadságtól! (1 pont)

.....
.....

4 pont	
--------	--

6. A feladat a 19. század politikai eszméihez kapcsolódik.

Rendelje a források és ismeretei segítségével a felsorolt jellemzőket vagy a liberalizmushoz, vagy a konzervativizmushoz a megadott szempontok szerint! Írja a jellemzők sorszámát a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Egy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Megtartani, s egyszerre javítani – ez más jellegű feladat. [...] Egymással vetélkedő emberi rossz tulajdonságok egyesített ereje ellen kell felvenni a harcot: a konokság ellen, amely elvet minden reformot, és a könnyelműség ellen, amely mindent tönkretesz. [...] Az idő munkatársul szegődik, így lassan és némelykor észrevétlen hat. Ha nélkülözhetetlen az óvatosság és elővigyázatosság ott, ahol élettelen anyaggal van dolgunk, sokkal nélkülözhetlenebbé, szent kötelességgé válik akkor, amikor rombolásunk és alkotásunk tárgya nem fa és kő, hanem érző lények, akiket ezrével dönthetünk nyomorba gyors és meggondolatlan döntéseinkkel. [...] Ahogy az igazságosság, úgy magának az ügynek a tökéletessége is több értelmet kíván, mint amennyit talán egy egész generáció fel tud mutatni.” (Edmund Burke: A francia forradalomról, 1790)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B) „Nem lehet jogosan kényszeríteni valamire vagy visszatartani valamitől azért, mert az jobb lenne neki, mert ettől boldogabb lenne, vagy mert – mások szerint – ez lenne a bölcs, netán helyes dolog. [...] Az egyén csak annyiért felelős a társadalomnak, amennyi viselkedéséből másokat érint. Önmagának – saját testének és lelkének – mindenki korlátlan ura. [...] Ez az emberi szabadság sajátos köre. Magába zárja először is a lelkiismeret egész belső világát [...]. Másodsor alapelvünk feltételezi az ízlés és foglalatosság szabadságát [...]. Az egyén szabadságából harmadszor következik az egyének közötti társulás szabadsága.” (John Stuart Mill: A szabadságról, 1859)

Jellemzők:

1. természetes keret, melynek megtartó ereje van
2. csak a lassú, szerves formája fogadható el
3. szabad és felelős, ezért döntése megkérdőjelezhetetlen
4. közös elem a természetes közösség
5. önkéntes társulás, amely nem korlátozhatja tagjait
6. a szabadság kiteljesedése érdekében gyorsítandó
7. esendő, ezért szüksége van a hagyomány iránymutatására
8. közös elem a jogegyenlőség és a népfelség
9. nincs közös elemük, mert vitatja a nemzetállamok létjogosultságát

Szemponatok	Liberalizmus	Konzervativizmus
Az egyén megítélése		
A közösség megítélése		
A fejlődés megítélése		
Kapcsolódás a nacionalizmushoz		

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A feladat a reformkori Magyarország történetével kapcsolatos.

Állapítsa meg, hogy az 1840-es években keletkezett, a nemzeti eszmére vonatkozó források közül melyekre igazak a táblázatban szereplő állítások! Írja a forrás betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Két betűjel kétszer is szerepel. (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Mivel [...] a legutóbbi országgyűlés [...] a magyar nyelvet az eddig szokásos latin helyett ügyviteli nyelvvé emelte, a [...] szlovákok is kötelességüknek tartják, hogy e nyelvet megtanulják. [...] Sokan vannak azonban, akik a törvények értelmét önkényesen elcsavarják, a törvényből [...] forró vágyukat olvassák ki [...], hogy egész Magyarországot magyarosítsák.” (Szlovák egyházi vezetők panasza az uralkodóhoz)

B) „Jaj, mily kevesen vagyunk – így sopánkodának –, lehetetlen, miképp ennél fogva a roppant számú német- és szlávban el ne olvadjunk [...]. Azt hisszük, a parancs már elégséges, hogy valaki nemzeti sajtáságából kivetkezzék? [...] Ha valaki magyarul tud, magyarul beszél, innen következik-e, miképp neki ezért már magyarrá is kellett volna átalakulnia?” (Széchenyi István beszéde)

C) „Megkínálunk titeket az igazságszolgáltatás, a törvényalkotás, a földbirtok szabadságával, [...] alkotmányos polgársággal, politikai nemzetiséggel [...]. Mindezekért nem kívánunk egyebet, mint hogy a hazát, mely titeket ezennel ünnepélyesen édes gyermekéül fogad, s a [nemzetet], mely titeket politikai nagykorúsággal megajándékoz, szeressétek, és velünk egyetemben oltalmazzatok.” (Kossuth Lajos írása)

D) „1827-ben a Horvátországban tartott tartományi gyűlésben a kapcsolt részek rendjei [a horvát rendek] határozataik 5. cikkelyében nyíltan és szabatosan kijelentették, miképpen [...] hasznosnak ismerik [el], hogy a kapcsolt részekbeni ifjúság a magyar nyelvet megtanulja.” (Kossuth Lajos írása)

E) „Én soha, de soha a magyar szent korona alatt más nemzetet és nemzetiséget, mint a magyart elismerni nem fogok. Tudom, hogy vannak emberek és népfajok, akik más nyelvet beszélnek, de egy nemzetnél több itten nincsen.” (Kossuth Lajos a szerbek küldöttségének)

Állítás	A forrás(ok) betűjelei	
a) Az idézett forrásban megfogalmazódik az egy politikai nemzet elve.		
b) A forrásban megjelenik az asszimilációs törekvések kritikája.		
c) A forrásban liberális és nacionalista elvek is megjelennek.		
d) A forrásból kiderül, hogy volt olyan népcsoport (a magyaron kívül), amely területi autonómiával rendelkezett.		
e) A forrás utal a nemzethaláltól való félelemre.		

f) Melyik évben nyilvánították államnyelvvé a magyar nyelvet? .....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. A feladat a második világháborúval kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

a) Rendelje a forrásrészletekhez a térkép vázlat sorszámokkal jelölt helyszínei közül a hozzájuk illőt! Nevezze is meg a kiválasztott helyszíneket! Négy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Theodore Rooseveltt dandártábornok annak ellenére, hogy az ellenség a partot végig tűz alatt tartotta, egyik helyről a másikra járva buzdította, és személyesen vezette támadásra az embereket. [...] Nagyon jelentős szerepe volt abban, hogy sikerült hídfőt kialakítani a francia partokon.” (A T. Rooseveltnak adott Becsületrend indoklásából)

Helyszín sorszám a térképen: .....   **A terület megnevezése: .....**

B) „Július első napjaiban [...] akartam kitörni a megmerevedett állóháborúból, melynek mesterei a britek, és gyalogságukat, harckocszóikat is arra nevelték. Meg akartam szerezni a nyílt sivatagot Alexandria előtt, ahol kihasználhatom kétségtelen taktikai fölényünket a sivatagi harcban. Nem sikerült a tervem. A britek megállították csapataimat.” (Rommel tábornok visszaemlékezése)

Helyszín sorszám a térképen: .....   **A település megnevezése: .....**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

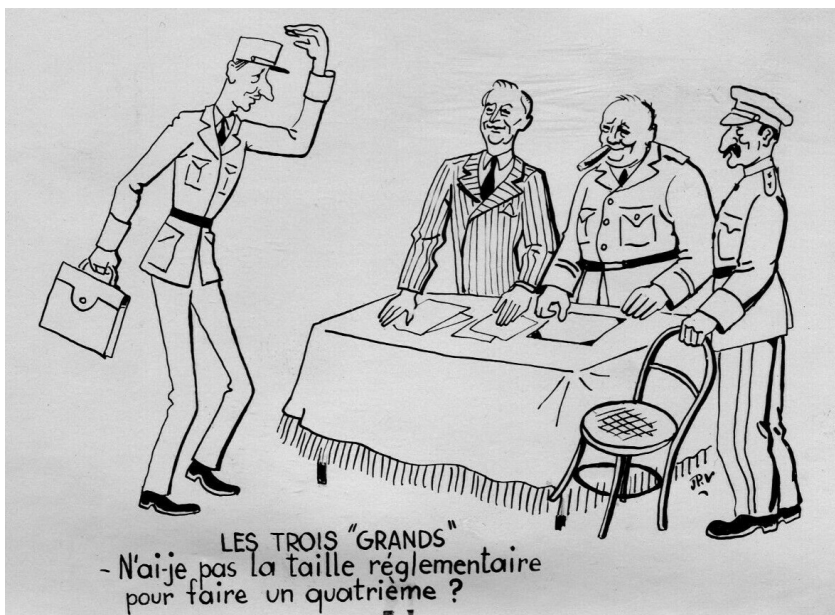
C) „[1943 júliusában] a németek csaknem negyven hadosztályt vetettek harcba, hatalmas tüzéséggel, s ráadásul repülőik is beleavatkoztak a küzdelembe. [...] A csata egészen szűk területre korlátozódott. A frontnak az a szakasza, melyen tizenhét tankhadosztályt vontak össze, alig volt hosszabb 40-50 kilométernél. [...] A németek minden erőfeszítése kudarcot vallott, és nem tudtak áttörni.” (Szojjet csataleírás)

Helyszín sorszáma a térképen: ..... A település megnevezése: .....

D) „Megegyeztünk a közös politikában és tervekben, amelyek a feltétel nélküli kapituláció rendelkezéseinek végrehajtására irányulnak, s ezeket a rendelkezéseket közösen fogjuk előírni a náci Németországnak, és közösen fogjuk rákényszeríteni, miután a német fegyveres ellenállást végképp megtörtük. [...] Az összehangolt terv értelmében a három hatalom fegyveres erői külön-külön övezetet szállnak meg Németországban. A terv egybehangolt igazgatást és ellenőrzést irányoz elő Központi Ellenőrző Bizottság útján, amely a három hatalom főparancsnokaiból áll, Berlin székhellyel. Elhatároztuk, hogy a három hatalom felhívja Franciaországot, hogy – amennyiben óhajtja – vállalja egy övezet megszállását, és vegyen részt negyedik tagként az Ellenőrző Bizottságban.” (Egy konferencia zárónyilatkozatából, 1945. február)

Helyszín sorszáma a térképen: ..... A település megnevezése: .....

A következő francia karikatúra a D) betűjelű forráshoz kapcsolódik.

A karikatúra szövege
magyarul:
A három „nagy”
– Nem megfelelő a
méretem, hogy részt
vehessek negyedikként?

b) Nevezze meg a karikatúra bal oldalán ábrázolt (táskával a kezében éppen megérkező és megszólaló) politikai vezetőt! (1 pont)

.....

c) Magyarázza meg, mi a franciák – a karikatúrán is megjelenő – sérelme az idézett konferencia kapcsán! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) Válassza ki – az E) betűjelű forrás és ismeretei alapján – a felsoroltak közül a két igaz állítást! (Elemenként 0,5 pont.)

E) „A három kormány, miután megvizsgálta a kérdés minden oldalát, elismeri, hogy a Lengyelországban, Csehszlovákiában és Magyarországon maradt német lakosságot vagy annak egy részét át kell telepíteni Németországba. Egyetértenek abban, hogy mindenfajta áttelepítésnek, amelyre ténylegesen sor kerül, szervezeten és humánus módon kell végbemennie.” (*A potsdami konferencia zárónyilatkozatából, 1945*)

1. A kiadott nyilatkozat alapján a kollektív bűnösség elvét érvényesítették.
2. A német lakosság áttelepítésével az említett országokban csökkentették a munkanélküliek számát.
3. Így akartak munkaerőt biztosítani a háborúban sokat szenvedett Németország újjáépítéséhez.
4. Az említett országok lakosait akarták kárpótolni a németektől elvett vagyonokból.
5. A német nép és a helyi lakosság keveredését ezzel kívánták megelőzni.

7 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**9. A feladat a két világháború közötti Magyarország gazdaságával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Az állami pénzügyek helyreállítására vonatkozó program létrejött. Ennek két alapvető rendelkezése **[a)] az államháztartás hiányainak fedezésére szolgáló papírpénzkibocsátás teljes és végleges beszüntetése és a [...] jól megalapozott és megszervezett [...b)...) -nak/-nek létesítése volt. Az utóbbinak kötelessége minden tőle telhető eszközzel azon lenni, hogy a pénz értéke állandó maradjon. Az anyagi háttérrel az állam által felvett nemzetközi kölcsön alkotta. [...] A [...] program azonban nem érte be csupán azzal, hogy az állami háztartást egyensúlyba hozta, hogy a pénzügyek állandósításának útját megállapította. [...] A [...] program [...] **[c)] új pénzegység megállapítását követeli.**” (Az 1925. évi XXXV. törvénycikk indoklása)**

a) Magyarázza meg, milyen káros hatása volt hosszú távon az A) betűjelű forrásban aláhúzással és a) betűvel jelölt gyakorlatnak! (1 pont)

.....

b) Nevezze meg azt az intézményt, amelynek neve az A) betűjelű forrás b) betűvel jelölt részéből hiányzik! (0,5 pont)

.....

c) Nevezze meg az A) betűjelű forrásban aláhúzással és c) betűvel jelölt „pénzegséget”! (0,5 pont)

.....

B) „A nemzetközi pénzügyi piacokon **[d)] a legutóbbi másfél esztendő alatt bekövetkezett események** hatása folytán a hosszú lejáratú kölcsönök felvétele nehézségekbe ütközött. [...] Németországot az általános gazdasági depresszió [visszaesés] fokozott mértékben érintette azért, mert a [békeszerződés értelmében] **[...e)...) [-ként] külföldre teljesítendő fizetésekkel ez az ország már egyébként is meg volt terhelve. [...] Nehogy ezeknek az eseményeknek hatásai a magyar gazdasági élet normális menetét is károsan befolyásolhassák, a kormány kénytelen volt gyors intézkedéseket tenni [...]. Legelsőrendű közgazdasági érdekeink megóvása tette tehát elkerülhetetlenné, hogy **[f)] a kormány [...] [ez év] július hó 14., 15. és 16. napjaira a pénzügyi intézetek pénztárainak zárva tartását rendelte el.**” (Az 1931. évi XXVI. törvénycikk indoklása)**

d) Nevezze meg azt a korabeli gazdaságtörténeti jelenséget, amelyre a B) betűjelű forrás aláhúzással és d) betűvel jelölt része utal! (0,5 pont)

.....

e) Adja meg azt a szakkifejezést, amely a B) betűjelű forrás e) betűvel jelölt részéből hiányzik! (0,5 pont)

.....

f) Magyarázza meg, mi volt a kormány közvetlen célja a B) betűjelű forrás aláhúzással és f) betűvel jelölt részében leírt intézkedéssel! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. A feladat második világháború utáni egyetemes történelemhez kapcsolódik. Rendelje az egyes karikatúrákat a rájuk vonatkozó állításokhoz! Írja a karikatúrák betűjelét a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűjelet többször is felhasználhat. (Elemenként 0,5 pont.)

A)

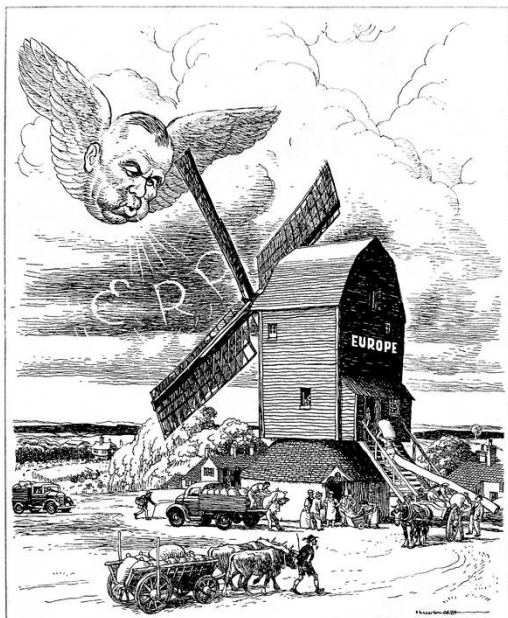
A feliratok jelentése magyarul: „Marshall-terv”; a fenti figura kalapján: dollár; a fekvő figurák sapkáján: font, frank, líra, rúpia, korona, finn márka

B)

A feliratok jelentése magyarul: „Ugyanaz, csak mechanikai problémák nélkül.” „Marshall-terv”, „Sztálin marsall-terv

C)

A feliratok jelentése magyarul: ERP (Európai Újjáépítési Program); Európa; A nyugati szél; a szárnyakkal ábrázolt személy: Marshall

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Állítások	Karikatúrák betűjele(i)	
a) A karikatúra utal a Marshall-terv nyomán meginduló gazdasági fellendülésre.		
b) A karikatúra utal a kétpólusú világ létrejöttére.		
c) A karikatúra rámutat a Marshall-terv hátrányos következményeire.		
d) A karikatúra utal a keleti blokk gazdasági lemaradására.		

e) Nevezze meg azt az államot, amelynek külügyminisztere volt Marshall!

.....

f) Melyik két állam részesült a Marshall-segélyből a felsoroltak közül? Karikázza be a helyes válaszok sorszámait!

1. Magyarország
2. NDK
3. Kína
4. Franciaország
5. NSZK

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. A feladat a Rákosi-korszak mindennapjaival kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Feladatrészenként 1 pont.)

A)

B)

C)

Propagandaplakátok a Rákosi-korszakban

a) Milyen lényeges eltérés figyelhető meg a B) betűjelű plakát nőábrázolásában az A) és a C) betűjelű plakátok előterében látható nőalak ábrázolásához képest?

.....

b) A korszakra jellemző mely társadalmi változásra utal a B) és C) betűjelű plakát?

.....

Melyik két plakát üzenete mondott ellent a következő idézetben leírt valóságnak? Adja meg a plakát betűjelét, és írja le röviden az ellentmondást!

„Sok nő kénytelen volt [...] [a szülés után] feladni a munkahelyét, és átmenetileg háztartásbelivé válni. Nehézséget jelentett a család mindennapi ellátásához szükséges élelmiszerek beszerzése is.” (Horváth Attila jogtörténész, 2007)

c) A plakát betűjele: .....

Az ellentmondás:

.....

d) A plakát betűjele: .....

Az ellentmondás:

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**12. A feladat az állam gazdasági szerepvállalásával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„A lakossági forint állampapírokért jelenleg 8–10 százalékos kamatot fizet az Államadósság-kezelő Központ (ÁAK) [...]. A nagyobb befektetőknek mostanában 6–8 százalékos kamatot ígér az ÁAK. Az IMF-hitelek [IMF = Nemzetközi Valutaalap] költsége ezzel szemben 3–4 százalékos. [...] Mivel jár egy IMF-hitel? Egyrészt egy nagy hitelező egész más nyomást tud a politikára kifejteni, mint ha sok kis hitelező van. [...] [Továbbá] a készenléti hitel (amelyet az IMF adni szeretne) [...] lehívása esetén különböző célokban kell megállapodni. [...] Másrészt viszont az IMF-hitelnek pont ugyanúgy van árfolyamkockázata, mint a sok magyar háztartást terhelő devizaalapú jelzáloghiteleknek [...]. Tehát a kamat a lehető legalacsonyabb, ám ha a forint gyengülne – amire van esély – akkor egyre nehezebb lenne kiköthögni a kamatot.”
(Újságcikk, 2013)

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy az államadósság finanszírozásának mely típusára igazak a táblázatban szereplő állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	IMF-hitel	Állampapír	Mindkettő	Egyik sem
a) 2013-as viszonyok között rövid távon ez a költségesebb finanszírozás forma.				
b) Ez a finanszírozási forma szükségszerűen növeli az árfolyamváltozásból fakadó kockázatot.				
c) A hitelező e típus esetén beleszólhat az állami gazdaságpolitika alakításába.				
d) Ez a típus a költségvetés számára rövid és hosszú távon is kockázatot jelent.				

e) Az államháztartás mely állapota vezet az államadósság kialakulásához? Nevezze meg idegen szakkifejezéssel! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	4	
	2. feladat	4	
	3. feladat	4	
	4. feladat	4	
	5. feladat	4	
	6. feladat	4	
	7. feladat	4	
	8. feladat	7	
	9. feladat	4	
	10. feladat	4	
	11. feladat	4	
	12. feladat	3	
	Összesen		50
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			

_____

dátum

_____

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. május 6.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2020. május 6. 9:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy**, az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy**, a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Az Egyesült Államok	rövid
	1849 után	14.	Globális világgazdaság	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	I. László és Kálmán	hosszú
	1849 után	16.	Az egypárti diktatúra kiépítése	hosszú
Komplex	—	17.	Az uralkodó és a rendek viszonya	korszakokon átívelő
	—	18.	A trianoni és a párizsi béke	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat az Amerikai Egyesült Államok megalakulásához kapcsolódik. (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével az amerikai szövetségi törvényhozás intézményét és működését az Egyesült Államok megalakulását követő időszakban! Térjen ki az esztörténeti háttérre is!

„Minden törvényjavaslatot mielőtt az törvényerőre emelkednék, az Egyesült Államok elnöke elé kell terjeszteni; az Elnök, egyetértése esetén, azt aláírja, ellenkező esetben ellenvetéseivel együtt visszaküldi. [...] Amennyiben az új tárgyalás után a [két] Ház kétharmada elfogadja a törvényjavaslatot, [...] az törvényerőre emelkedik.”
(Részletek az Amerikai Egyesült Államok Alkotmányából)

„Nyilvánvalóan mindazok, akik írott alkotmányt szerkesztettek, nemzetük alapvető és legfelsőbb törvényének tekintik azt, és ebből következően minden kormányzat elve, hogy minden, az alkotmánynak ellentmondó törvényhozás semmis. [...] Az igazságszolgáltatás kifejezett joga és kötelessége megállapítani, hogy mi törvényes. [...] Ha két törvény ellentmond egymásnak, a bíróságnak kell eldöntenie, melyik érvényes. [...] Az Amerikai Egyesült Államok alkotmányának pontos szövege megerősíti azt az alapelvet, amely minden írott alkotmány lényege, hogy az alkotmánynak ellentmondó törvény semmis.” (A Legfelsőbb Bíróság döntése, 1803)

14. A feladat a jelenkori világgazdaság ellentmondásaihoz kapcsolódik. (rövid)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a gazdasági globalizáció jellemzőit!
A környezeti, népesedési és kulturális hatásokról ne írjon!

Bezárt autógyár (Detroit, Egyesült Államok)

Autógyár (Gravatá, Brazília)

„A gazdasági globalizáció viszonylag új jelensége a szolgáltatások exportja és importja, amit a korábbi tankönyvek a külkereskedelemben nem kerülő javak iskolapéldáiként említettek. Egyikünk nemrég Párizsban másik járatra akarta cserélni a repülőjegyét, és azon kapta magát, hogy a megadott párizsi számot hívva egy írországi ügyintézővel beszél. Az amerikai cégek számára költséghatékony lehet a számítógépes programozást kiszervezni Indiába, ahelyett, hogy házon belül oldanák meg, vagy hazai cégtől rendelnék meg azt.” (Mary Amity és Shang-Jin Wei közgazdászok, 2009)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat a középkori magyar történelemhez kapcsolódik. (hosszú)

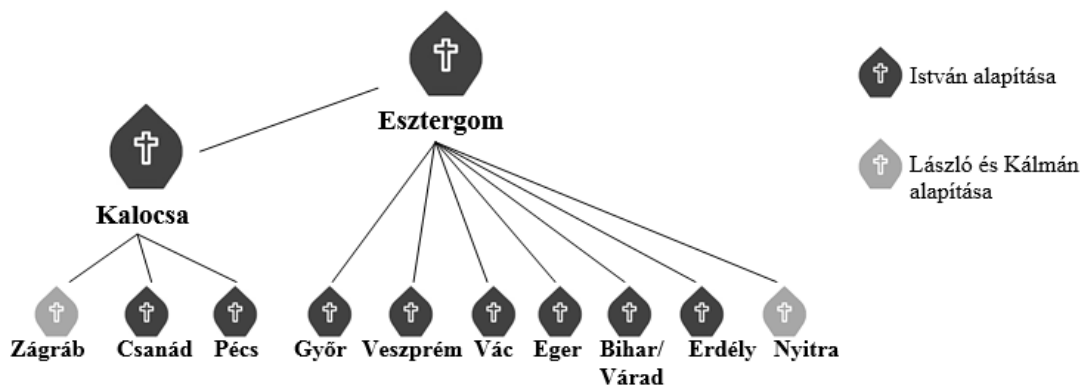
Mutassa be a források és ismeretei segítségével I. László és Kálmán intézkedéseit! Válaszában röviden magyarázza meg az intézkedések jelentőségét! A két király külpolitikájáról ne írjon!

„Ha valaki vasárnapokon vagy a nagyobb ünnepeken nem megy az ő kerületének egyházába, verésekkel javítsák meg. Ha pedig a falvak oly távol vannak, hogy a falusiak az ő kerületük egyházába nem tudnak elmenni, közülük mindnyájuk nevében legalább egy menjen el botra támaszkodva az egyházba, és három kenyeret és egy gyertyát vigyen az oltárra. [...]

Akik pogány szokás szerint kutak mellett áldoznak, vagy fákhoz, forrásokhoz és kövekhez ajándékokat visznek, bűnükért egy ökörrel fizessenek.” (I. László I. törvénykönyvéből)

„Mikor Istennek e választott szolgája [értsd: László] azon gondolkodott, hogy minden erejével Istennek tetszöt cselekedjen, mennyei sugallatra elsősorban az ötlött eszébe, hogy a szentek testét – akiket a világegyetem alkotója megtisztelni méltóztatott azzal, hogy kebelébe fogadta – ne engedje tovább a porban feküdni. Imígyen a pápa parancsát kieszközölve felemeltette a szent testeket: mármint Boldog István királyét, [...] fiáét, Szent Imréét, [...] továbbá Szent Gellért vértanú [...] testét avattatta csodálatosan szentté.” (Szent László legendája)

„Minden olyan birtok, melyet Szent István adományozott, illessen meg minden, természetes leszármazás szerinti utódot vagy örököst. Az olyan birtok azonban, amelyet más királyok adtak, [csak] apáról fiúra szálljon, s ha ilyenek [értsd: férfi örökösök] nincsenek, örököljön a fiútestvér, s ennek halála után fiait se zárják ki az örökségből. Ha pedig az illetőnek fiútestvére nincsen, az örökséget a király részére vegyék át.” (Kálmán I. törvénykönyvéből)

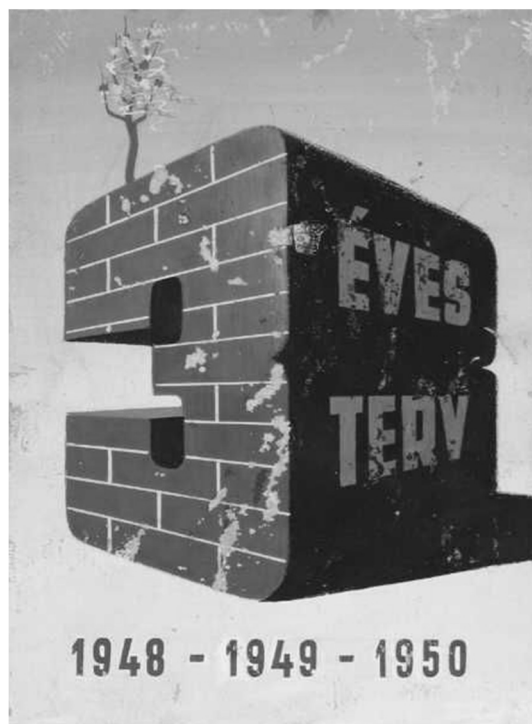
A magyar egyházszervezet a 11. században

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. A feladat Magyarország második világháború utáni történetével kapcsolatos. (hosszú) Mutassa be a források és ismeretei segítségével, milyen eszközökkel és intézkedésekkel építették ki az egypárti diktatúrát az 1947-es választásoktól 1949-ig! Válaszában csak a megjelölt időszak politikai és gazdasági változásait vizsgálja!

„Ötven jó csepeli elvtársat kérünk 31-ére Zemplénbe. Ittlétük a párt választási győzelmét biztosítja [...] Szombaton este 11-12 között érjenek Sátoraljaújhelyre. 100 % bolsikat [bolsevikokat] kérek. Kb. 20 helyen fognak szavazni. Vasárnap este visszajöhetnek. A kocsik minden dísz nélkül legyenek és csendesek.” (*Belső pártüzenet, 1947*)

„A demokrácia ez évi feladatai között ott van az egyház és a népi köztársaság viszonyának rendezése. Meg kell szüntetni azt a tarthatatlan állapotot, hogy a magyar nép ellenségeinek zöme az egyházak, elsősorban a római katolikus egyház palástja mögé búvik...” (*Rákosi Mátyás, 1948*)

Propagandaplakát

„Megvalósítottuk a munkásosztály forradalmi, testvéri egységét. Egyetlen pártja van a magyar munkásosztálynak. [...] Legyetek hűséges harcosai a Magyar Dolgozók Pártjának, bátor katonái a szocializmusért vívott küzdelemnek.” (*Szakasits Árpád szociáldemokrata politikus, 1948*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a 15–16. századi magyar történelemmel kapcsolatos. (komplex – korszakokon átívelő)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan alakult a magyar királyok és a rendek erőviszonya Hunyadi Mátyás trónra kerülésétől I. Ferdinánd uralkodásának végéig (1564-ig) a megadott szempontok szerint:

- **Hunyadi Mátyás trónra kerülése,**
- **Mátyás és a rendek kapcsolata,**
- **rendi törekvések a 16. század elején,**
- **a mohácsi csata előzményei,**
- **Szapolyai János és Ferdinánd trónra kerülése,**
- **a Habsburgok központosító törekvései,**
- **a Habsburgok és a rendek egymásrautaltságának kérdése a 16. században!**

Használja a középiskolai történelem atlaszt!

„Sokan súlyosan fel is rótták a pápai követnek, hogy ő volt az első, aki hatalmat adott Mátyás királynak arra, hogy püspökök és papok ellen járjon el, s hadicélra az egyházak javadalmait is igénybe vegye. [...] Ezenfelül a főnemeselek szemében már félelmetes és erőszakos kezdett lenni, s cselekedeteivel tudtukra adta, hogy egyedül akar uralkodni, a többiek pedig engedelmeskedjenek. Akiknek azelőtt nagyon nagy tekintélyük volt a király előtt, most nehezen viselték méltóságuk csorbulását. Úgy vélik, ezek voltak az okok, melyek az esztergomi érseket [Vitéz János] és a többieket lázadásra készítették.”
(Antonio Bonfini művéből, 15. század)

„Továbbá, mivel mindenik megyében olyan nemeseket szoktak szolgabírákká megválasztani, kikről tudva van, hogy tehetségre és vagyonosságra nézve a többiek mögött állanak, aminek következtében megesik, hogy félelemtől, kedvezésből és fizetésért igen sok haszontalanságot követnek el.

Ezért határoztuk: hogy ezentúl nem ilyeneket, hanem derék és érdemes és jómódú birtokos embereket kell minden vármegyében az ott lakók közül megválasztani. [...] Továbbá rendeltük, hogy a királyi felségnek az ő főpapjai és bárói tanácsával és akaratával mindenik megyében valamely bárót vagy más jeles és jómódú birtokos embert, aki tudniillik megfelelőnek és alkalmasnak látszik, kell megyei ispánná kineveznie.” *(1486-os törvények)*

„Ezt az adományos szabadságot [értsd: a kiváltságot] a mieink nemességnek mondják. Ahonnan az ily nemesek fiait joggal örökösöknek és szabadoknak nevezzük. Az ilyen nemeseket az imént említett javakban való részesülés és összeköttetésnél fogva a Szent Korona tagjainak tartjuk, akik senki más hatalmának alávetve nincsenek a törvényes megkoronázott fejedelmén kívül.” *(Hármaskönyv, 1514)*

„Őfelsége kegyesen kijelentette, hogy azokat az ügyeket, amelyek az igazságszolgáltatást, valamint az ország jogait és szabadságait illetik, a magyar tanácsban; a pénzügyi vonatkozásúakat a kamarában; a hadügyi kérdéseket pedig – az eddig követett gyakorlat szerint – a [Udvari] Haditanácsban fogja tárgyalatni.”
(Országgyűlési felszólalás a 16. század közepén)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Magyarországnak a jelen országgyűlésre egybesereglett főpapjai, bárói, nemesi és a többi rendjei, mindenekelőtt örökös hálaköszönetet mondanak a királyi szent felségnek. [...] Először is, hogy amiképpen ezelőtt több ízben, úgy a közelebbi télen is, a Regensburgban tartott birodalmi gyűlésen, végre annyi sok fáradozás után, Magyarországnak a megtartására és felszabadítására nem megvetendő segítséget szerzett, és ugyanazt a csehországi és más tartománybeli híveitől is kieszközölte; kegyelmesen megígérvén azt is, hogy híveinek a javára személyesen ő maga és fenséges gyermekei is mindenütt helyt fognak állani.” (Az 1557-es magyar törvényekből)

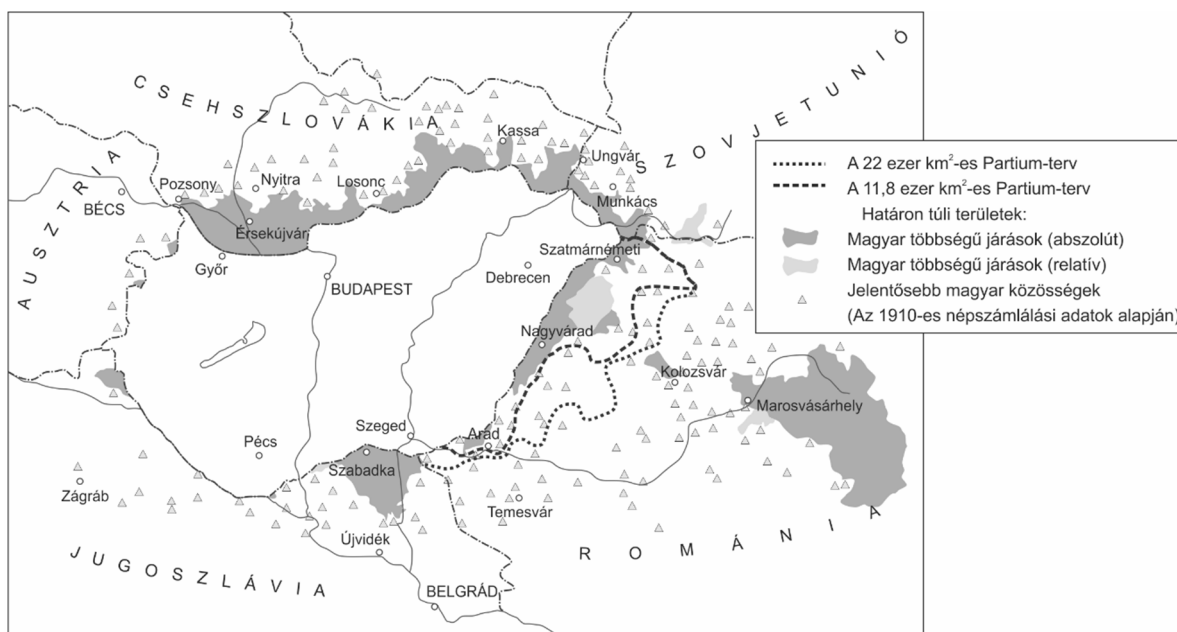
18. A feladat a 20. századi magyar történelemmel kapcsolatos. (komplex összehasonlító)
Vesse össze a források és ismeretei segítségével az első világháborút lezáró trianoni és a második világháborút lezáró párizsi béke megkötésének körülményeit, tartalmukat és a békék korabeli visszhangját!

Válaszát a következő szempontok alapján fejtsse ki:

- a békék megszületésének nemzetközi körülményei,
- magyar törekvések a békék megszületése előtt,
- a békék területi rendelkezései,
- a békék etnikai következményei,
- kisebbségvédelem kérdése,
- a békék korabeli visszhangja!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Hivatkozunk Wilson elnök úr által oly kiválóan szavakba öntött nagy eszmére, amely szerint az embereknek egyetlen kapcsolata, az államok lakosságának egyetlen része sem helyezhető akarata, megkérdése nélkül, mint valami marhanyáj, egy idegen állam fennhatósága alá. Ennek a nagy eszmének nevében [...] követeljük a népszavazást hazánk azon részeire vonatkozólag, amelyeket tőlünk most elszakítani akarnak.” (Apponyi Albert beszéde a párizsi békekonferencián, 1920. január 16.)

Az ún. Partium-terv, a magyar kormány határmódosító javaslatai, 1946

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Minden román állampolgár, faji, nyelvi vagy vallási különbség nélkül, a törvény előtt egyenlő, és ugyanazokat a polgári és politikai jogokat élvezi.

Vallási, hitbeli vagy felekezeti különbség a polgári és politikai jogok élvezete, így nevezetesen: nyilvános állások, hivatalok és méltóságok elnyerése vagy a különféle foglalkozások és iparok gyakorlása tekintetében egyetlen román állampolgárra sem lehet hátrányos. [...]

Románia hozzájárul ahhoz, hogy az erdélyi székely és szász közületeknek a román állam ellenőrzése mellett, vallási és tanügyi kérdésekben, helyi önkormányzatot engedélyezzen.”

(Kisebbségvédelmi egyezmény Románia és az antant között, 1919)

„Kiáltja a népeknek és az egeknek, hogy az a béke, amelyet [...] rája kényszerítettek, nem béke. [...] Az ezeréves Magyarország június 5-én és azon túl is élni fog: szuronyvonalak elzárhatják tőlünk ideiglenesen testvéreinket, ezek a vonalak mihamar el fognak olvadni, Szent István koronájának köve ismét ragyogni fog, s [...] [ez a nap] nem lesz egyéb, mint egy rút emlék.” *(Pesti Napló, 1920)*

„Azok a német vagy magyar nemzetiségű csehszlovák állampolgárok, akik az idegen megszálló hatalom jogszabályai értelmében német vagy magyar állampolgárságot szereztek, az ilyen állampolgárság megszerzésének napján elveszítették csehszlovák állampolgárságukat. A többi német vagy magyar nemzetiségű csehszlovák állampolgár e dekrétum hatályba lépésének napján elveszti csehszlovák állampolgárságát.” *(Beneš csehszlovák elnök rendeletéből, 1945)*

„Elfogadjuk tehát a békét annak tudatában, hogy az, amit elfogadunk, mindennek nevezhető, csak éppen jó békének nem. A jó béke első és elengedhetetlen feltétele és kelléke, hogy igazságos legyen.[...] És ha ezen a mérlegen mérjük le a párizsi békét, akkor azt még a trianoni békénél is rosszabbnak találjuk. [...]

Ismét birtokába kívánunk lépni állami jogaink teljességének. Visszakívánjuk szuverenitásunkat, szabadságunk és függetlenségünk teljességét, amelynek hiányát nagykorú és a saját ügyeinek intézésére megérett néppel még a legméltányosabban gyakorolt gyámkodás sem tudja feledtetni. Őszintén kívánjuk, hadd térjenek végre haza a megszálló győztes hadsereg kitűnő katonái, akik önzetlenül harcoltak felszabadításunkért.” *(Sulyok Dezső parlamenti képviselő beszédeiből, 1947)*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

14.

https://en.wikipedia.org/wiki/Decline_of_Detroit#/media/File:Abandoned_Packard_Automobile_Factory_Detroit_200.jpg

http://midia.gruposinos.com.br/_midias/jpg/2015/05/18/61255_6103383_764005__1_-776122.jpg

16. <https://www.pinterest.es>

18. Borhegyi– Bódy–Kojanitz–Szász: Történelem 12. Eszterházy Károly Egyetem, 2017

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____

dátum

_____

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző